

Sportverenigingen en maatschappelijke organisaties Hillegom
T.a.v. bestuur/directie

Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 18-Z-032208
Verzenddatum: 8 januari 2018
Onderwerp: seksuele intimidatie in de sport
Behandelaar: Hajo van der Harst

Geacht(e) bestuur/directie,

Als wethouder Sport breng ik het rapport van de onderzoekscommissie 'Seksuele intimidatie en misbruik in de sport' graag bij u onder de aandacht.

Op 12 december 2017 presenteerde oud-minister Klaas de Vries de uitkomsten van het onderzoek naar seksuele intimidatie en misbruik in de sport. De commissie heeft sinds mei 2017 namens sportkoepel NOC*NSF onderzoek gedaan naar de aard en omvang van seksueel misbruik in de sport. Klaas de Vries benoemde de uitkomsten als 'zonder meer onthutsend'!

Enkele opmerkelijke uitkomsten:

Eén op de acht sporters ervaart seksuele intimidatie.

Seksueel misbruik in de sport komt vaak voor en het is dringend noodzakelijk dat sportclubs snel veel meer gaan doen aan de vele incidenten en het voorkomen daarvan.

12 procent van de sporters heeft als kind ten minste één ervaring met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Vier procent zegt te maken te hebben gehad met aanranding en verkrachting.

In 40 procent van de gevallen wordt een medesporter als 'dader' genoemd. Bij driekwart van de sporters die te maken heeft gehad met seksuele intimidatie en misbruik, gebeurde dat voor het eerst toen ze jonger dan 16 jaar waren.

Meldingen bij sportverenigingen leiden slechts sporadisch tot bestuurlijke maatregelen.

Uitkomsten om als bestuur van een sportvereniging bij stil te staan. En ook bij de andere conclusies van het onderzoeksrapport en de aanbevelingen die gegeven worden. Deze conclusies en aanbevelingen treft u in de bijlage aan. Het hele rapport kunt u downloaden via de link: <https://www.nocnsf.nl/nieuws/corporate-nieuws/veel-actievere-bestrijding-seksuele-intimidatie-en-misbruik-noodzakelijk>

Veel aanbevelingen richten zich op de sport zelf. Maar ook de gemeente wordt aangesproken op haar verantwoordelijkheid met de oproep: *'Intensiever de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties in de sport bij hun inzet om een veiliger sportklimaat te creëren, in het kader van het gemeentelijk beleid op het gebied van veiligheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg'*. Als wethouder neem ik de uitkomsten van het onderzoeksrapport serieus. De gemeente heeft in haar sport- en beweegbeleid dan ook aandacht voor een veilig

sportklimaat. Om die reden wil ik u als bestuur oproepen de aanbevelingen uit het rapport voor uw eigen vereniging ter harte te nemen. Graag ga ik dit jaar met u hierover in gesprek om te kijken op welke wijze de gemeente Hillegom hierin op gepaste en gewenste wijze kan ondersteunen, zodat we met z'n allen een gezond en sportief jaar tegemoet kunnen zien.

Met vriendelijke groet,
namens het college van Hillegom,

Fred van Trigt
Wethouder Sport

Bijlage: Hoofdstuk 14   Conclusies en aanbevelingen

14.1 Conclusies

Over de omvang en aard van seksuele intimidatie en misbruik in de sport
Seksuele intimidatie en misbruik komen in de sport vaak voor. Twaalf procent van Nederlandse volwassenen die als kind aan sport deden, heeft op z'n minst één ervaring met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Vier procent van deze volwassenen rapporteert ernstige vormen van seksueel misbruik (aanranding en verkrachting). Medesporters worden in 44 procent van de gevallen als pleger genoemd: een hoger percentage dan het percentage voor begeleiders. De leeftijd waarop de eerste ervaring met seksuele intimidatie en misbruik plaatsvond, ligt bij 76 procent van de gevallen onder de leeftijd van 16 jaar.

Over de mogelijkheid van het doen van een melding en over het vervolg daarop.

De mogelijkheden om melding te doen van seksuele intimidatie en misbruik zijn ruimschoots aanwezig op verenigingsniveau, bij de sportbonden en bij het Vertrouwenspunt Sport van NOC*NSF, alsmede bij de politie. Maar een vervolg op een gedane melding is er nauwelijks. Meldingen bij verenigingen leiden slechts bij uitzondering tot bestuurlijke maatregelen. Van gebruik van de tuchtrechtspraak wordt meestal afgezien. Het aantal uitspraken in het tuchtrecht is gering. Bij het Instituut Sportrechtspraak gaat het om gemiddeld één uitspraak per jaar. Over de jaren 2013 tot en met 2015 zijn bij de Auditcommissie Seksuele Intimidatie negen tuchtzaken bij sportbonden met een eigen tuchtcommissie bekend. Het register van tuchtrechtelijk veroordeelden in de sport telt op dit moment drie namen. Tuchtrechtelijke uitspraken worden in de meeste gevallen niet of uiterst summier gepubliceerd. Van de jaarlijks ongeveer zeventig meldingen bij het Vertrouwenspunt Sport is niet bekend wat daarmee gebeurt. Van het doen van aangifte bij de politie wordt vaak afgezien. Soms wordt slachtoffers ontraden om naar de politie te gaan. Het aantal aangiften is beperkt en slechts een zeer klein deel van de aangiften leidt tot het opleggen van een straf door de rechter.

Over verbeteringen

Het is dringend noodzakelijk om seksuele intimidatie en misbruik in de sport veel actiever tegen te gaan. De grote discrepantie tussen het aantal gevallen van seksuele intimidatie en misbruik en het geringe aantal meldingen, en het magere effect daarvan, vraagt om een breed scala aan verbeteringen. Daarvoor doet de Onderzoekscommissie de volgende aanbevelingen.

14.2 Rapport van de Onderzoekscommissie seksuele intimidatie en misbruik in de sport

14.2 Aanbevelingen

Voor NOC*NSF, sportbonden en sportverenigingen

I   Over een meldplicht voor seksuele intimidatie en misbruik

1. Maak ondubbelzinnig duidelijk dat in de sport seksuele intimidatie en misbruik niet worden getolereerd.
2. Neem elke melding daarvan serieus en handel deze zorgvuldig af.
3. Zorg dat alle betrokkenen bij de sport eenvoudig kennis kunnen nemen van de geldende gedragsregels.
4. Stel verplicht dat leden die kennis krijgen van een geval van seksuele intimidatie of misbruik, dit meteen melden bij het bestuur van de vereniging.
5. Het bestuur van een sportvereniging moet gevallen afhandelen die niet onder het tucht- en straffrecht vallen, eventueel in overleg met het bondsbestuur.

6. Als een bestuur van een sportvereniging kennisneemt van gepleegde tucht- of strafrechtelijke vergrijpen, is het verplicht dit te melden bij het bondsbestuur en – na overleg daarmee – handelend op te treden tegen de verdachte met een ordemaatregel of sanctie.

7. Als het bestuur van een sportbond kennisneemt van gepleegde tuchtrechtelijke vergrijpen, stelt het een onderzoekscommissie in. Als die vaststelt dat het aannemelijk is dat het vergrijp inderdaad heeft plaatsgevonden, maakt het bestuur de zaak aanhangig bij de tuchtrechter.

8. Als het bestuur van een sportbond kennisneemt van gepleegde strafrechtelijke vergrijpen, meldt het die bij de politie en volgt het bovendien de procedure die hierboven voor tuchtrechtelijke vergrijpen is beschreven.

9. Het is een verantwoordelijkheid van besturen van sportbonden en verenigingen om te zorgen dat slachtoffers op emotioneel, praktisch en juridisch gebied worden bijgestaan. Zorg voor een goede samenwerking met Slachtofferhulp Nederland.

II Over de regelgeving en het tuchtrecht

1. Verricht een permanente inspanning om gedragscodes, gedragsregels en het tuchtrecht in de sport met betrekking tot seksuele intimidatie en misbruik te uniformeren.

2. Uniformeer de mogelijkheid om aangifte te doen en regel dat aanklagers zelfstandig een zaak kunnen opnemen.

3. Bevorder dat tuchtrechtelijke uitspraken altijd (geanonimiseerd) openbaar worden gemaakt.

4. Regel dat proceskosten die samenhangen met het aanbrengen van een als aangiftewaardig beoordeelde zaak, niet door de aanbrengrer maar door de sportbond worden vergoed, bijvoorbeeld uit een fonds of uit een voorziening.

5. Bied slachtoffers die pas na geruime tijd melding willen doen, daartoe de gelegenheid en schrap verjaringstermijnen die daarvoor in tuchtreglementen een belemmering zijn.

6. Hanteer voor registratie van tuchtrechtelijke veroordelingen een langere termijn dan de lengte van de periode waarin een tuchtrechtelijke sanctie van kracht is.

7. Regel dat het opzeggen van het lidmaatschap van een sportbond niet kan leiden tot tuchtrechtelijke straffeloosheid.

8. Open de mogelijkheid om tegen een pleger die inmiddels van sportbond is gewisseld, via zijn nieuwe bond aangifte te doen in het kader van de tuchtrechtspraak.

9. Zorg voor ruimere financiële ondersteuning van het Instituut Sportrechtspraak.

10. Overleg periodiek over de wijze waarop tuchtreglementen zijn ingericht en over de wijze van behandeling van bij de verschillende bonden gedane meldingen. Bespreek in dit overleg het jaarlijkse rapport van de Auditcommissie Seksuele Intimidatie.

III Over de herijking van het Vertrouwenspunt Sport

1. Maak bij het Vertrouwenspunt Sport een eind aan de verwarring tussen de functie van vertrouwelijk adviseur en die van meldpunt.
2. Transformeer het Vertrouwenspunt Sport naar een Centrum voor Veilige Sport, dat zich actief richt op het preventiebeleid en de implementatie daarvan en dat als beleids- en kenniscentrum een adviserende, ondersteunende en activerende rol speelt voor NOC*NSF en de sportbonden.
3. Laat de expertise en activiteiten van dit Centrum zich uitstrekken tot alle onderdelen die thans door het actieplan 'Naar een veiliger sportklimaat' worden bestreken.
4. Stel dit Centrum onder verantwoordelijkheid van de algemeen directeur/bestuurder van NOC*NSF in en laat deze daarover rapporteren aan de Algemene Ledenvergadering.

IV Over het op verenigingsniveau bevorderen van betrokkenheid van leden en ouders

1. Vergroot de betrokkenheid van leden en ouders door hen regelmatig te informeren – bijvoorbeeld op bijeenkomsten of per e-mail – over wat de vereniging probeert te realiseren en wat daarbij van hen verwacht wordt.
2. Betrek ouders bij het formuleren van gedragsregels. 144 Rapport van de Onderzoekscommissie seksuele intimidatie en misbruik in de sport
3. Bespaar leden en ouders moeizame en tijdrovende zoekexpedities op internet naar essentiële of nuttige informatie en stuur die informatie proactief zelf met enige regelmaat per gestandaardiseerde e-mail aan hen toe.
4. Zorg dat in kantines en kleedruimtes altijd informatie hangt over de vertrouwenscontactpersoon. Zet deze informatie ook standaard op de website en in het bonds- of verenigingsblad.

V Over onderzoek naar prevalentie van seksuele intimidatie en misbruik en naar de beleving van sporters en andere betrokkenen

1. Laat periodiek een onderzoek instellen naar prevalentie van seksuele intimidatie en misbruik in de sport. Draag daarbij zorg voor een vraagstelling die is afgestemd op onderzoek in andere landen en die bij een vervolgonderzoek consequent kan worden herhaald. Besteed in dit onderzoek ook aandacht aan de ernst van de verschillende vormen van seksuele intimidatie en misbruik, met inbegrip van nieuwe vormen zoals sextortion, en aan sport specifieke aspecten hiervan in de verschillende takken van sport.

2. Houd periodieke enquêtes onder alle betrokkenen bij de vereniging om op de hoogte te blijven van hun beleving van het functioneren van de vereniging. Gebruik daarbij bijvoorbeeld technieken die in het hotel- en reiswezen worden toegepast.

VI Over een veiliger sportklimaat

1. Bevorder een open cultuur in de vereniging waarin gedrag bespreekbaar is.
2. Onderzoek of – analoog aan het onderwijs – een keurmerk 'Veilige Sportvereniging' kan worden ontwikkeld. Formuleer in elk geval aan welke criteria een vereniging die zo'n predicaat zou wensen, moet voldoen.
3. Investeer in de uitbreiding en opleiding van vertrouwenscontactpersonen. Scherp hun taakomschrijving aan, zodat zij hun rol zo goed mogelijk kunnen vervullen.
4. Zorg dat het belang van preventie bij iedere bestuurder in de sport en bij allen die daarin werkzaam zijn 'in de genen' komt te zitten.

5. Ga systematisch na hoe de vindbaarheid en toegankelijkheid van het uitgebreide instrumentarium voor preventief handelen kunnen worden verbeterd.

6. Stel vast hoe moet worden omgegaan met de aanstelling van betaald personeel en van vrijwilligers. Denk daarbij aan een kennismakingsgesprek, het inwinnen van referenties bij organisaties waar betrokkene eerder heeft gewerkt, het inleveren van een Verklaring Omtrent Gedrag en het bevragen van het registratiesysteem veroordeelden seksuele intimidatie van NOC*NSF.

7. Investeer in de samenwerking met politie en justitie in de geest van het in juni 2017 gesloten akkoord, teneinde – met behoud van ieders verantwoordelijkheid – de signalering en opsporing van plegers te vereenvoudigen.

8. Zoek samenwerking met gemeenten – plaatselijk of in regionaal verband – om gezamenlijk te bespreken hoe de veiligheid in de sport kan worden verbeterd.

9. Besteed bij het ontwikkelen en inrichten van accommodaties aandacht aan de bescherming van sporters tegen ongewenst seksueel gedrag.

Voor andere betrokkenen

Voor de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Onderzoek of een wettelijk kader ondersteuning kan bieden bij het bevorderen van een veiliger sportklimaat.

Voor de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Justitie en Veiligheid

- Werk veel intensiever samen bij het ontwikkelen van beleid om seksuele intimidatie en misbruik tegen te gaan. Benoem wie hierbij het voortouw heeft en stel een agenda op.

Voor de minister van Justitie en Veiligheid

- Onderzoek in welke mate de grote discrepantie tussen prevalentie van seksueel misbruik en het aantal aangiften, vervolgingsbeslissingen en rechterlijke uitspraken in ernstige zedenzaken, alsmede de lange duur van procedures, mede valt toe te schrijven aan gebrek aan capaciteit bij politie, Openbaar Ministerie en rechterlijke instanties.

Voor gemeenten

- Intensiveer de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties in de sport bij hun inzet om een veiliger sportklimaat te creëren, in het kader van het gemeentelijk beleid op het gebied van veiligheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg